

Andra söndagen efter Trettendedagen

Predikan 2024-01-14

Kyrkoherde Sten Rydh, Evangelisk-Lutherska Kyrkan i Sverige

I Guds, Faderns, + Sonens och den helige Andes, namn. Amen.

Bön: Vi tackar dig, käre himmelske Fader, att du denna dag gjorde ett stort under i Kana i Galileen, som det skulle predikas om i alla tider. Vi ber att du genom din helige Ande ville helga också våra hem och skänka och bevara trons gåva hos oss. Genom vår Herre och Frälsare, Jesus Kristus. Amen.

Dagens ämne: *Jesu närvaro helgar hemmet.*

Epistel: Rom. 12:6-16

Evangelium: Joh. 2:1-11 *Bröllopet i Kana.*

Vid den tiden var det ett bröllop i Kana i Galileen, och Jesu mor var där. 2 Även Jesus och hans lärjungar var bjudna till bröllopet. 3 Men vinet tog slut, och Jesu mor sade till honom: "De har inget vin." 4 Jesus svarade henne: "Kvinna, vad har vi med det att göra? Min stund har inte kommit än." 5 Hans mor sade till tjänarna: "Gör vad han säger till er."

6 Nu fanns där sex stenkrukor, sådana som judarna använder vid sina reningar. De rymde omkring hundra liter var. 7 Jesus sade: "Fyll krukorna med vatten", och de fyllde dem till brädden. 8 Sedan sade han: "Ös nu upp och bär in det till värden." Och de gjorde så.

9 Värden smakade på vattnet, som nu hade blivit vin. Han visste inte varifrån det kom, men tjänarna som hade öst upp vattnet visste det. Värden kallade därför på brudgummen 10 och sade: "Alla sätter fram det goda vinet först, och sedan det sämre när gästerna börjar bli berusade. Men du har sparat det goda vinet ända till nu."

11 Detta var det första av de tecken som Jesus gjorde. Han gjorde det i Kana i Galileen och uppenbarade sin härlighet, och hans lärjungar trodde på honom. 12 Sedan gick han ner till Kapernaum med sin mor, sina bröder och sina lärjungar, och de stannade där några dagar.

Vi läser här om hur Jesus var närvarande vid ett bröllop och där gjorde sitt första under. Han hade själv under cirka trettio år varit en del av ett judiskt familjeliv och därmed som Guds Son och sann människa också visat att äktenskapet och familjen är en Guds gåva. Det står att han var lydig mot sina föräldrar och att han växte till i nåd och sanning. Lukas skriver: "Därefter följde han med dem ner till Nasaret och underordnade sig dem. Hans mor bevarade allt detta i sitt hjärta. Och Jesus växte i vishet, ålder och välbehag inför Gud och människor" (Luk. 2:51f). Detta gjorde han inte i avskild ensamhet utan i vardagens arbete och möda tillsammans med föräldrar och syskon, kusiner och släktingar och i bygemenskapen i Nasaret.

Maria hade säkert också ofta tänkt på ängelns ord om att denne Son var Frälsaren. Ängeln hade ju sagt: "Han ska bli stor och kallas den Högstes Son, och Herren Gud ska ge honom hans fader Davids tron. Han ska vara kung över Jakobs hus för evigt, och hans rike ska aldrig ta slut" (Luk. 1:32). När han som tolvåring stannade kvar i templet fick Maria höra hur viktigt det var att Jesus måste vara där hans Fader är (Luk. 2:49). Hans himmelska

kallelse måste gå före allt annat. Men sedan fortsatte hans vardagsliv år efter år. Vi kan förstå hur Maria under alla dessa år måste ha väntat på att det skulle visa sig hur Guds löften om hennes egen son skulle gå i fullborden.

När så bröllopfesten i Kana håller på att bli ett fiasko för brudparet genom att det viktiga vinet höll på att ta slut, vänder sig Maria till Jesus. Vinet är i Skriften en bild av glädjen och Guds skapelsegåvor. Marias tro visar sig vid bröllopet i att hon vänder sig till Jesus och säger: *"De har inget vin."* Hon kräver ingenting av Jesus, men visar sin tilltro till honom genom att bara nämna vad som är det stora problemet. Men han ger då ett avvisande svar: *"Kvinna, vad har vi med det att göra? Min stund har inte kommit än."* Detta påminner om ett senare tillfälle då Jesus avvisade den kanaaneiska kvinnan (Matt. 15:22ff). Även då gav Jesus först ett hårt svar innan han hjälpte henne. Liksom denna kvinna visar nu Maria sin tro och säger till tjänarna: *"Gör vad han säger till er."*

Detta är en rätt bön och en rätt tro. När vi kommer till Jesus skall vi inte föreskriva honom vad han bör göra. Vi skall i bönen tala om vilken nöd vi har och sedan överlämna tid och stund åt honom. Om han då dröjer med hjälpen skall vi liksom Maria och den kanaaneiska kvinnan ändå förtrösta på att Jesus hör våra böner och att han hjälper på det sätt han anser vara bäst för oss. Så låter inte Maria Jesu bryska svar avhålla henne från att tro att Jesus skall hjälpa. Hon måste ha varit beredd på att Jesus inte alls skulle ingripa. Men hon önskar det innerligt och hela hennes handling är en tyst bön. Hon vänder sig bara till tjänarna med orden: *"Gör vad han säger till er."*

I och med detta ord lämnar Maria saken helt i Jesu händer. Så får hon och alla gästerna uppleva hur Jesus använder sin gudomliga makt. Genom Jesu ord till tjänarna om att fylla de sex stora stenkrukorna med vatten och bära fram till övertjänaren fullbordas det gudomliga undret. För tjänarna måste det ju ha verkat underligt att man skulle bära fram så mycket vatten. Det rörde sig om cirka 600 liter! Men Maria hade ju sagt till dem att göra allt vad Jesus sade, och de följde hans ord till punkt och pricka. Så skall också vi göra i våra böner. Vi skall lägga fram vår nöd och våra böneämnen och sedan lita på att Jesus i sin allmakt hör alla våra böner och ger oss precis det vi behöver. Men sedan skall vi också liksom tjänarna göra precis det som Jesus säger i sitt ord. Vi skall inte handla efter vårt eget förnuft eller i vår egoism där vi bara tänker på oss själva. Vi skall kämpa mot vår gamla människas syndiga lockelser. Vi skall i allt följa Jesu undervisning genom profeter, evangelister och apostlar och lita på att all välsignelse kommer från Herren själv när vi tror och förtröstar på honom.

Bröllopet i Kana visar tydligt hur Jesus ärar äktenskapet och skänker det sin hjälp och välsignelse. Predikan innehåller följande tre punkter:

1. *Jesus ärar äktenskapet som en del av skapelsen*
2. *Synden förstör och upplöser äktenskapet*
3. *Jesus skänker trons glädje i äktenskapet*

1. Jesus ärar äktenskapet som en del av skapelsen.

Redan direkt efter skapelsen läser vi om hur Gud instiftade äktenskapet. På den sjätte skapelsedagen hade Gud skapat Adam till sin avbild. Men Adam saknade en sådan hjälp som han behövde. Gud förde då fram djuren och Adam gav dem namn.

Men ingen av dessa passade som Adams rätta hjälp. Då lät Gud en tung sömn falla över Adam och så tog han ett revben med ett stycke kött och skapade av detta kvinnan. Det visar hur innerligt nära man och kvinna hör samman. Gud instiftade därefter äktenskapet med orden: ”Därför ska en man lämna sin far och sin mor och hålla sig till sin hustru, och de ska bli ett kött” (1 Mos. 2:24).

Detta visar att äktenskapet hör till själva skapelsen. Man och kvinna är skapade så att de hör samman och skall leva i äktenskap med varandra och sörja för sina barn. Detta är familjens och samhällets grund. Redan i det första kapitlet hos Mose står det:

Och Gud skapade människan till sin avbild, till Guds avbild skapade han henne, till man och kvinna skapade han dem. Och Gud välsignade dem och sade till dem: ”Var fruktsamma och föröka er, uppfyll jorden och lägg den under er. Råd över havets fiskar, himlens fåglar och alla djur som rör sig på jorden.” (1 Mos. 1:27)

Så är äktenskapet, hem och familj, en Guds gåva. Det hör med till själva skapelsen. Så kan var och en – även om de inte känner till uppenbarelsen genom Mose – ändå förstå att det naturliga är att en man och en kvinna hör samman och att de skall ta hand om sina barn och leva ett familjeliv. Därför finns också bröllopfester, olika former av äktenskapsriter och familjeliv överallt på jorden, och så har det varit i alla tider.

2. Synden förstör och upplöser äktenskapet

Om detta skriver aposteln Paulus: *Trots att de kände till Gud prisade de honom inte som Gud eller tackade honom, utan de förblindades av sina falska föreställningar så att mörkret sänkte sig över deras oförståndiga hjärtan... Därför utlämnade Gud dem åt förnedrande lidelser. Deras kvinnor bytte ut det naturliga umgänget mot det som är onaturligt. På samma sätt lämnade männen det naturliga umgänget med kvinnan och upptändes av begär till varandra. Män gjorde skamliga saker med män och fick själva ta det rättvisa straffet för sin förvillelse. Och eftersom de inte satte värde på kunskapen om Gud, utlämnade Gud dem åt ett ovärdigt sinnelag så att de gjorde sådant som inte får göras (Rom. 1:21, 26f).*

Synden kommer in på många sätt i äktenskapet. Både naturen och Guds lag visar att det inte är rätt att begå äktenskapsbrott. Men djävulen är ständigt verksam och kan inte tåla att samhället byggs upp med goda, kärleksfulla äktenskap som byggstenar. Han är den som lockar människan till den ogudaktiga moralen som går allt längre i vår tid. Men så var det t.ex. också redan på romarrikets tid. I alla tider har äktenskapet hotats på olika sätt. Detta sker tyvärr även inom den yttre kyrkans ram. Paulus skriver att det skall komma villoandar, ”som förbjuder äktenskap” (1 Tim. 4:3). Så framhöll den medeltida kyrkan ett felaktigt munk- och nunneideal samtidigt som det vardagliga äktenskapet nedvärderades. Ja, man gick så långt att man förbjöd alla präster att gifta sig. Idag hotas också den bibliska tron genom att man även inom många kyrkor accepterar det sekulariserade samhällets syn på aborter, homosexualitet och annat som strider mot Guds bud. Vår tid framhåller också ständigt individen som viktigare än gemenskapen. Så predikas jämställdhetens budskap där man framför allt skall ”förverkliga sig själv”. Om vikten av att älska och tjäna sin nästa även när detta är svårt och besvärligt talas det sällan. Det framträder också mängder av religiösa och halvfilosofiska sekter som upplöser äktenskapet och ägnar sig åt alla möjliga underligheter, konstiga experiment och spekulationer. I en tid då kristendomen

försvinner dras många unga in i dessa sekter som ofta gör att barn och föräldrar förvägras kontakt med varandra. En kristen måste starkt ta avstånd från sådant, som också apostlarna varnade för.

3. Jesus skänker trons glädje i äktenskapet.

För den kristna kyrkan gäller det att i tro och förtröstan hålla fast vid Guds undervisning om äktenskapet och lita på att detta leder till välsignelse. Äktenskapet i sig är inte ett sakrament som ger Guds nåd. Men äktenskapet och hemmet är den plats där vi alla växer upp och där Gud vill komma in till var och en med evangeliets tröst och glädje. När kristna föräldrar döper sina barn, håller husandakt och bordsböner, läser de bibliska berättelserna och ber tillsammans är Jesus närvarande med sina osynliga änglar. Genom dopet och tron kommer Guds välsignelse in i hemmet. Dopet leder så också till att vi samlas i kyrkans gudstjänster, sjunger psalmer tillsammans då vi prisar Gud och lyssnar på texterna och predikan, där Gud på ett särskilt sätt talar till sin församling. Så får vi också ta emot biktens och avlösningens välsignelse där Gud försäkrar oss om syndernas förlåtelse. I nattvarden använder Kristus samma glädjens dryck (d.v.s. vinet), som han gav i sitt under vid bröllopet i Kana. I nattvarden blir bröd och vin genom Jesu allsmäktiga ord i konsekrationen hans kropp och blod. Det är ett stor under som sker, vilket vi markerar med klockringning och upplyftandet av det välsignade brödet och vinet. Vi kan då vara säkra på att alla nattvardsgästerna får Kristi kropp och blod under bröd och vin. I denna måltid får vi också tillsägelsen om syndernas förlåtelse. Genom tron tar vi emot detta ”odödlighetens läkemedel”.

Så fortsätter hemmets och familjens grundläggande katekesundervisning och andakter i hela församlingens högmässa. Endast där får vi del av både ordet och alla de av Gud givna sakramenten. I denna större familj som församlingen utgör finns både gifta och ogifta, barn, föräldrar och ensamstående. Alla är de lemmar i Kristi kropp. Därför skall vi särskilt vara måna om att hjälpa och stödja varandra i det andliga hem som är Kristi kyrka.

Amen.

Bön. Lovad vare Gud och välsignad i evighet, som med sitt ord har tröstat, lärt, förmanat och varnat oss. Hans helige Ande stadfäste ordet i våra hjärtan, att vi inte må vara glömska hörare, utan ordets görare, och så dagligen tillväxa i tro, hopp, kärlek och tålamod intill änden, och bli evigt saliga. Genom Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. Amen.